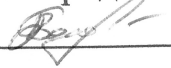

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету суспільних наук
і міжнародних відносин

 Іван ГОЛОВКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.7 Історія міжнародних відносин

шифр із ОПП і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 Міжнародні відносини

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

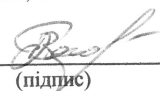
спеціалізація
(за наявності) _____

освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

рік набору 2024/2025 форма навчання денна термін навчання 3 роки 10 місяців

вид дисципліни обов'язкова

Розробник (-и) Висоцький Олександр Юрійович, професор кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, професор
вказати розробників: ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання підпис

Погоджено гарант ОП Іван Головка
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету
Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

Дніпро
2024

Опис навчальної дисципліни

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залик	залик	курсова робота	форма	кількість		всього	аудиторні					самостійна робота
											всього аудиторних	лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	
2024/25	1	1	1						5	150	64	32		32		86
		2	2				кпр		5	150	64	32		32		86
20__/_																
20__/_																
20__/_																

* Робоча програма (РП) розробляється на повний цикл навчання за навчальною дисципліною, тобто зазначаються усі семестри викладання за ОП, якщо дисципліна викладається декілька років.

1. Мета дисципліни

Полягає у висвітленні процесу формування глобальної системи міжнародних відносин, починаючи зі стародавніх часів до початку ХХІ ст.; формуванні ґрунтовних знань щодо розвитку міждержавних відносин та світової політики у період зі стародавніх часів до завершення ХХ ст., особливостей та специфіки функціонування різних систем міжнародних відносин, знакових подій у історії міжнародних відносин та видатних політичних діячів та дипломатів та їх вплив на перебіг подій на міжнародній арені у різні історичні періоди.

Вивчення дисципліни також забезпечує формування наступних компетентностей за ОПП:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності). Знання історії на рівні повної загальної середньої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	знати: знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	1-25
2	уміти: виявляти основні фактори та тенденції розвитку міжнародних відносин та світових політичних процесів; застосовувати теоретичні знання для аналізу поточних проблем світової політики; аналізувати історичні корені виникнення конкретних ситуацій в міжнародних відносинах; самостійно інтерпретувати інформацію щодо реальних подій у сфері міжнародних відносин; орієнтуватися в основних тенденціях та проблемах розвитку міжнародної глобальної системи.	РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	1-25
3	знати: знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	1-25
4	уміти: виявляти основні фактори та тенденції розвитку міжнародних відносин та світових політичних процесів; застосовувати теоретичні знання для аналізу поточних проблем світової політики; аналізувати історичні корені виникнення конкретних ситуацій в міжнародних відносинах; самостійно інтерпретувати інформацію щодо реальних подій у сфері міжнародних відносин; орієнтуватися в основних тенденціях та проблемах розвитку міжнародної глобальної системи.	РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	1-25

4. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні	Семінарські	Лабораторні заняття	Самостійна робота
1 семестр						
<i>Частина 1 Особливості розвитку міждержавного співробітництва у стародавні часи, період Середньовіччя та Нового часу</i>						
1	Тема 1. Особливості розвитку міждержавних відносин у Стародавній Месопотамії та Стародавньому Єгипті	2	2		-	5
2	Тема 2. Китай та Індія у системі міжнародних відносин Стародавнього світу.	2	2		-	8
3.	Тема 3. Стародавня Греція у системі міжнародних відносин Середземноморського регіону.	2	4		-	8
4.	Тема 4. Міжнародні відносини Стародавнього Риму. Міжнародні відносини періоду еллінізму.	2	2			5
5.	Тема 5. Міжнародні відносини в період раннього середньовіччя (476 р. – середина XI ст..).	2	2			7
6.	Тема 6. Міжнародні відносини XI — XIII ст.	2	2			7
7.	Тема 7. Міжнародні відносини XIV — XVI ст.	2	4			8
8.	Тема 8. Міжнародні відносини в XVII ст. – до 1789 р.	2	4			5
<i>Частина 2 Формування глобальних міжнародних відносин: передумови та особливості</i>						
9.	Тема 9. Міжнародні відносини періоду Великої французької революції та наполеонівських воєн.	2	2		-	5
10.	Тема 10. Віденська система та Священний союз.	2	-		-	5
11.	Тема 11. Занепад Віденської системи міжнародних відносин у другій половині XIX ст.	2	2		-	6
12.	Тема 12. Міжнародні відносини кінця XIX ст. – початку XX ст.	2	-		-	6
13.	Тема 13. Міжнародні відносини напередодні та протягом Першої світової війни.	4	2		-	5
14	Тема 14. Версальсько-Вашингтонська система повоєнного устрою світу (1919-1932 рр.).	2	2		-	3

15.	Тема 15. Криза і розпад повоєнної системи світового регулювання (1932 – 1939 рр.).	2	2		-	3
2 семестр						
Частина 3 Особливості розвитку міжнародних відносин у роки «Холодної війни»						
16.	Тема 16. Специфіка формування біполярної системи міжнародних відносин. Генеза та початок «Холодної війни».	2	2			10
17.	Тема 17. Особливості врегулювання суперечностей та формування моделей відносин між країнами-переможницями та країнами, що зазнали поразки у Другій світовій війні.	2	4			7
18.	Тема 18. «Німецьке питання»: виникнення та спроби вирішення у період біполярної системи міжнародних відносин.	4	4			8
19.	Тема 19. Специфіка розвитку Ялтинсько-Постдамської системи міжнародних відносин в умовах протистояння між військово-політичними блоками та у період розрядки.	4	4			8
20.	Тема 20. Причини виникнення та перебіг регіональних конфліктів в умовах біполярної системи міжнародних відносин.	4	4			10
21.	Тема 21. Міждержавні відносин у кінці 60-х – на початку 80-х рр. XX ст. Причини зриву політики розрядки.	4	2			8
Частина 4. Розпад біполярної системи міжнародних відносин. Розвиток міжнародних відносин у 90-тих роках XX століття						
22.	Тема 22. Другий етап розрядки у відносинах між СРСР та США. Вплив припинення «холодної війни» на розвиток міжнародного співробітництва.	4	4			8
23.	Тема 23. Вплив розпаду СРСР на міжнародні відносини кінця XX століття. Місце пострадянських республік у міжнародних відносинах кінця XX.	4	2			8
24.	Тема 24. Особливості реалізації зовнішньої політики провідними державами світу у 90-х роках XX століття.	4	4			9
25.	Тема 25. Специфіка розвитку європейських інтеграційних процесів у 90-х роках XX століття.	2	2			10
	ВСЬОГО ЗА РІК	64	64			172

Тематика практичних / семінарських / лабораторних занять

№ Теми	Тематика (назва) практичного / семінарського / лабораторного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1 семестр			
Тема 1	ТЕМА 1. Особливості розвитку міжнародних відносин Стародавньої Індії. (2 годин) 1. Соціокультурні умови розвитку країни. 2. Зовнішня політика Індії в буддійський (Магадхо-Маурійський) період: - індійський похід Александра Македонського; - зовнішня політика імперії Маур'їв. 3. «Артхашастра» – видатний політико-економічний трактат. 4. Провідні напрями зовнішньої політики Індії в класичний (Кушано-Гуптський) період.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 2	ТЕМА 2. Дипломатія та зовнішня політика в Стародавньому Китаї. (1 годин) 1. Політико-правові вчення Стародавнього Китаю: даосизм, конфуціанство, моїзм, легізм. 2. Зовнішньополітичні методи Стародавнього Китаю. 3. Особливості зовнішньої політики Стародавнього Китаю періоду Східного Чжоу. 4. Зовнішня політика Стародавнього Китаю періоду імперій Цинь та Хань.	1	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 3	ТЕМА 3. Міжнародні відносини в Стародавній Греції. (2 годин) 1. Соціокультурні особливості епохи. 2. Грецькі міста-поліси в міжнародних відносинах: греко-перські та Пелопоннеська війни. 3. Зміна системи міжнародних відносин внаслідок походів Александра Македонського..	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 4	ТЕМА 4. Міжнародні відносини Стародавнього Риму. (2 годин) 1. Рим періоду республіки в системі міжнародних відносин стародавнього світу: I – III Пунічні війни. 2. Зовнішня політика Юлія Цезаря. 3. Роль християнства у внутрішній та зовнішній політиці Римської імперії. 4. Особливості відносин Рима і варварів. 5. Міжнародні відносини Риму з країнами Африки та Сходу. дослідження	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 5	ТЕМА 5. Міжнародні відносини доби раннього середньовіччя. (2 годин)	2	№1-21, Додаткова №1-

	1. Велике переселення народів (IV – VII ст.): причини та наслідки. Виникнення варварських королівств. 2. Міжнародні відносини Візантійської держави. 3. Заснування Франкської держави. Провідні напрями зовнішньої політики Карла Великого. 4. Дипломатія Остготської держави.		22
Тема 6	ТЕМА 6. Зовнішня політика Священної Римської імперії германської нації в IX – XV ст. (2 годин) 1. Взаємовідносини римських пап та правителів Священної Римської імперії германської нації наприкінці XI – на початку XII ст. 2. Східний напрям зовнішньої політики німецьких феодалів в IX – XV ст. (Великоморавська держава, Польща, Чехія, Східна Прибалтика, Росія). Діяльність Тевтонського ордену. 3. Політика Священної Римської імперії в західноєвропейському регіоні в IX – XV ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 7	ТЕМА 7. Міжнародні відносини доби хрестових походів. (2 годин) 1. Передумови та характер хрестових походів. 2. Особливості хрестових походів XI – XIII ст. 3. Вплив хрестових походів на розвиток міжнародних відносин між Заходом і Сходом.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 8	ТЕМА 8. Міжнародні відносини в Західній Європі в період розквіту феодальних відносин у XII – XV ст. (2 годин) 1. Провідні тенденції у зовнішній політиці Англії в XII – XV ст. 2. Зовнішня політика Франції в XII – XV ст. Зовнішньополітична діяльність Філіппа IV, Людовіка XI. 3. Столітня війна: причини, періодизація, наслідки. 4. Виникнення та розвиток дипломатії на території Італії. 5. Причини занепаду та наслідки падіння Візантійської імперії.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 9	ТЕМА 9. Реформація та контрреформація в Європі. (2 годин) 1. Становище католицької церкви в Європі та її вплив на міжнародні відносини. 2. Гуситські війни 1419 – 1434 рр. 3. Реформація: причини, суть, основні течії. Аугсбургський релігійний мир. 4. Реакція католицької церкви на реформацію. Орден ієзуїтів.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 10	ТЕМА 10. Передумови, становлення та розвиток Вестфальської системи міжнародних відносин у Західній Європі в XVI – XVIII ст. (2 годин) 1. Взаємовідносини Іспанії, Англії та Франції у XVI ст. Італійські війни.	2	№1-21, Додаткова №1-22

	2. Тридцятилітня війна: причини, основні періоди, наслідки. Вестфальський мирний договір. 3. Баланс сил в Європі в другій половині XVII ст. 4. Війни за іспанський та австрійський спадок, Семирічна війна.		
Тема 11	ТЕМА 11. Війни Франції часів Наполеона. (2 годин) 1. Участь Франції у міжнародних відносинах доби Консульства (1799 – 1804 рр.). Антифранцузькі коаліції. 2. Зовнішня політика Франції доби Імперії (1804 – 1812 рр.). Причини успіху завойовницької політики Наполеона. 3. Похід Наполеона в Росію. Шомонський трактат. 4. Причини та значення для міжнародних відносин падіння Французької імперії.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 12	ТЕМА 12. Віденська система міжнародних відносин. (2 годин) 1. Віденський конгрес та заснування нової системи міжнародних відносин. 2. Священний союз: створення та діяльність. Причини розпаду. 3. Робітничий і соціалістичний рух у країнах Європи: від теорії до інституалізації (розкрити основні положення вчення А. Сен-Сімона, Р. Оуена, К. Маркса, Ф. Енгельса, П.-Ж. Прудона, Л.-О. Бланкі, М. Бакуніна). 4. Револьюційні події в Європі (1830 – 1848 рр.).	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 13	ТЕМА 13. Зовнішня політика Російської імперії в XIX – на початку XX ст. (2 годин) 1. Зовнішньополітичні орієнтири Олександра I та Миколи I. 2. Російсько-турецькі відносини в першій половині XIX ст. Паризький конгрес 1856 р. 3. Участь Російської імперії у міжнародних відносинах в Європі наприкінці XIX – початку XX ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 14	ТЕМА 14. Міжнародні відносини в другій половині XIX – на початку XX ст. (2 годин) 1. Зовнішня політика О. фон Бісмарка. 2. Зовнішня політика Великобританії та Франції в другій половині XIX ст. 3. Марокканські кризи та Балканські війни: передумова глобального конфлікту. 4. Політика провідних держав на Далекому Сході. 5. Причини та наслідки створення I та II Інтернаціоналів.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 15	ТЕМА 15. Перша світова війна: передумови та наслідки. (4 годин) 1. Причини першої світової війни, основні учасники та плани сторін.	2	№1-21, Додаткова №1-22

	2. Результати першої світової війни. Нова система міжнародних відносин. 3. Еволюція зовнішньої політики Росії протягом першої світової війни.		
2 семестр			
Тема 1	ТЕМА 1. Завершення другої світової війни та формування нової системи міжнародних відносин. (2 годин) 1. Ялтинська (Кримська) конференція: проблеми та досягнення. 2. Конференція в Сан-Франциско (1945 р.). Утворення ООН. 3. Потсдамська конференція і проблеми післявоєнного устрою Європи. 4. Особливості Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 2	ТЕМА 2. Еволюція німецького питання у 1945 – 1961 рр. (2 годин) 1. Плани держав антигітлеровської коаліції щодо післявоєнний устрою Німеччини. 2. Причини та наслідки виникнення ФРН та НДР. 3. Спроби вирішити німецьку проблему у 1949 – 1955 рр. 4. «Берлінська криза» 1958 – 1961 рр.: причини, суть, наслідки.	1	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 3	ТЕМА 3. «Холодна війна» і формування воєнно-політичних блоків. (2 годин) 1. Економічна дипломатія США та СРСР. Створення Комінформу та РЕВ. 2. Військово-політична інтеграція держав Західної Європи. Створення НАТО та ОВД. 3. Діяльність НАТО та ОВД у 50-х – 70-х рр. XX ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 4	ТЕМА 4. Розпад колоніальної системи у 1945 – 1979 рр. (2 годин) 1. Причини кризи колоніалізму. Етапи деколонізації. 2. Особливості звільнення держав від колоніальної залежності в Азіатському та Африканському регіонах. 3. Становлення та розвиток Руху неприєднання. 4. Місце та роль держав, що звільнилися у біполярній системі міжнародних відносин.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 5	ТЕМА 5. Розвиток радянсько-американських відносин у 60-х рр. XX ст.: від кризи до розрядки. (2 годин) 1. Передумови загострення радянсько-американських відносин на початку 60-х рр. XX ст. 2. «Карибська криза» 1962 – 1963 р.: причини, основні етапи, наслідки. 3. Вплив «карибської кризи» на радянсько-американський діалог у другій половині 60-х рр. XX ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22

	4. Розрядка у міжнародних відносинах у 70-х рр. XX ст. 5. Радянсько-американські відносини у 80-х рр. XX ст.: від кризи до діалогу.		
Тема 6	ТЕМА 6. Проблеми контролю над озброєнням та роззброєння у 60-х – першій половині 80-х рр. XX ст. (2 годин) 1. Міжнародні передумови ефективного вирішення проблеми контролю над озброєнням та роззброєння. 2. Провідні міжнародні договори з проблем контролю над озброєнням та роззброєння у 60-х рр. XX ст. – першій половині 70-х рр. XX ст. 3. Міжнародне значення радянсько-американських переговорів з питань контролю над озброєнням та роззброєння у першій половині 70-х рр. XX ст. 4. Роль міжнародних організацій у вирішенні проблеми контролю над озброєнням та роззброєння у 60-х рр. XX ст. – першій половині 70-х рр. XX ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 7	ТЕМА 7. Європейська інтеграція в умовах біполярної системи міжнародних відносин. (2 годин) 1. Передумови інтеграції європейських держав в другій половині XX ст. 2. Інституційне забезпечення європейської інтеграції в другій половині XX ст. 3. Пошуки шляхів європейської інтеграції в 60 – 70-х рр. XX ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 8	ТЕМА 8. Провідні тенденції розвитку міжнародних відносин у Східній Азії у 50 – 80-х рр. XX ст. (2 годин) 1. Основні напрями зовнішньої політики КНР та Японії у 50 – 80-х рр. XX ст. 2. Вплив радянського та американського фактору на міжнародні відносини в Східній Азії. 3. Конфлікт на Корейському півострові (1950 – 1953 рр.): причини, суть та наслідки.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 9	ТЕМА 9. Особливості розвитку міжнародних відносин у Південно-Східній та Південній Азії у 50 – 80 рр. XX ст. (4 годин) 1. Особливості регіональної системи міжнародних відносин у Південно-Східній та Південній Азії у 50 – 80-х рр. XX ст. 2. В'єтнамська війна: причини, періодизація, наслідки. 3. Зовнішня політика Індії: цілі та напрями. 4. Кашмірська проблема: причини виникнення та основні етапи розвитку у 50 – 80 рр. XX ст.	4	№1-21, Додаткова №1-22

Тема 10	ТЕМА 10. Фактори нестабільності міжнародних відносин на Близькому Сході у 50-х – 80-х рр. XX ст. (4 годин) 1. Арабо-ізраїльське протистояння: причини, основні події та вплив на міжнародні відносини. 2. Політика Єгипту на Близькому Сході у 50-х – 80-х рр. XX ст.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 11	ТЕМА 11. Африканський регіон у біполярній системі міжнародних відносин. (4 годин) 1. Інтеграційні процеси на Африканському континенті в умовах «холодної війни»: ідеологічна основа та інституційні форми. 2. Вплив збройних конфліктів 60-х – 80-х рр. XX ст. на регіональну стабільність.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 12	ТЕМА 12. Міжнародні відносини в Латинській Америці в умовах «холодної війни»: протистояння Заходу та Сходу. (4 годин) 1. Причини та наслідки революційних перетворень у країнах Латинської Америки в другій половині 40-х – 80-х рр. XX ст. 2. Вплив політики США та СРСР на розвиток міжнародних відносин у Латинській Америці. 3. Інтеграційні процеси в латиноамериканському регіоні.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Всього		64	-

Тематика самостійної роботи

1 семестр

Теми	Тема самостійної роботи	Години	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1. Особливості розвитку міждержавних відносин у Стародавній Месопотамії та Стародавньому Єгипті.	Історія міжнародних відносин у Стародавній Месопотамії.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Історія міжнародних відносин у Стародавньому Єгипті.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 2. Китай та Індія у міжнародних відносинах Стародавнього світу.	Міжнародні відносини в Стародавньому Китаї.	4	№1-21, Додаткова №1-22
	Міжнародні відносини в Стародавній Індії.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 3. Стародавня Греція у системі	Форми міжнародних відносин в Стародавній Греції.	4	№1-21, Додаткова №1-22

міжнародних відносин Середземноморського регіону.	Історія міжнародних відносин Стародавньої Греції.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 4. Міжнародні відносини Стародавнього Риму. Міжнародні відносини періоду еллінізму.	Форми міжнародних відносин в Стародавньому Римі.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Історія міжнародних відносин Стародавнього Риму.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 5. Міжнародні відносини в період раннього середньовіччя (476 р. – середина XI ст.).	Дипломатія часів великого переселення народів.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Візантійська дипломатія.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Дипломатія Карла Великого.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 6. Міжнародні відносини XI — XIII ст.	Священна римська імперія і папство в кінці XI—початку XII в.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Сторічна війна.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 7. Міжнародні відносини XIV — XVI ст.	Вселенські собори XII-XIV ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Дипломатія в Китаї в середні віки.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Політична карта Європи в XVI в.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 8. Міжнародні відносини в XVII ст. – до 1789 р.	Французька гегемонія в Європі в XVII в.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Дипломатія англійської революції (1640 — 1660 рр.).	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 9. Міжнародні відносини періоду Великої французької революції та наполеонівських воєн.	Причини, основні етапи та наслідки Великої французької революції.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Наполеонівській війни та їхні наслідки.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 10. Віденська система та Священний союз.	Віденський конгрес.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Міжнародні відносини у першій половині XIX ст.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 11. Занепад Віденської системи міжнародних відносин у другій половині XIX ст.	Міжнародні відносини в Європі від революцій 1848 р. до Паризького миру 1856 р.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Міжнародні відносини другої половини XIX ст.	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 12. Міжнародні відносини кінця XIX ст. – початку XX ст.	Франко-німецькі відносини в 1871—1873 рр.	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Заклучення Троїстого союзу (1882 р.).	2	№1-21, Додаткова №1-22
	Політика Отто фон Бісмарка.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 13. Міжнародні	Міжнародні відносини напередодні	2	№1-21, Додаткова

відносини напередодні та протягом Першої світової війни.	Першої світової війни.		№1-22
	Міжнародні відносини під час Першої світової війни (1914 – 1918 рр.).	3	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 14. Версальсько-Вашингтонська система повоєнного устрою світу (1919-1932 рр.).	Становлення нової (Версальсько-Вашингтонської) системи повоєнного устрою світу	1	№1-21, Додаткова №1-22
	Міжнародні відносини в Європі у 20-х рр. XX ст.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 15. Криза і розпад повоєнної системи світового регулювання (1932 – 1939 рр.).	Особливості світової економічної кризи 1929—1932 рр. та її вплив на міжнародні відносини.	1	№1-21, Додаткова №1-22
	Загострення міждержавних суперечностей і посилення конфронтації західних країн.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Усього		86	

2 семестр

Теми	Тема самостійної роботи	Години	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 16. Специфіка формування біполярної системи міжнародних відносин. Генеза та початок «Холодної війни».	Основні геополітичні наслідки другої світової війни.	5	№1-21, Додаткова №1-22
	Генеза та початок «Холодної війни».	5	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 17. Особливості врегулювання суперечностей та формування моделей відносин між країнами-переможницями та країнами, що зазнали поразки у Другій світовій війні.	Специфіка розстановки сил на Далекому Сході після капітуляції Японії.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Мирне врегулювання з колишніми союзниками Німеччини в Європі.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 18. «Німецьке питання»: виникнення та спроби вирішення у період біполярної системи міжнародних відносин.	Боротьба навколо німецького врегулювання.	4	№1-21, Додаткова №1-22
	Берлинські кризи: причини та наслідки.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 19. Специфіка розвитку Ялтинсько-Постдамської системи міжнародних відносин в умовах	«Холодна війна» та структурне закріплення біполярності в Європі.	4	№1-21, Додаткова №1-22
	Початок протистояння двох військово-політичних блоків.	4	№1-21, Додаткова №1-22

протистояння між військово-політичними блоками та у період розрядки.			
Тема 20. Причини виникнення та перебіг регіональних конфліктів в умовах біполярної системи міжнародних відносин.	Криза колоніалізму та її чинники.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Діяльність ООН в умовах “холодної війни”.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Основні регіональні конфлікти.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 21. Міждержавні відносин у кінці 60-х – на початку 80-х рр. XX ст. Причини зриву політики розрядки.	Радянсько-американські відносини у кінці 60-х – на початку 80-х рр. XX ст.	4	№1-21, Додаткова №1-22
	Провідні міжнародні домовленості у кінці 60-х – на початку 80-х рр. XX ст.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 22. Другий етап розрядки у відносинах між СРСР та США. Вплив припинення «холодної війни» на розвиток міжнародного співробітництва.	Проблема контролю над озброєнням та роззброєння.	4	№1-21, Додаткова №1-22
	Еволюція радянсько-американських відносин у 80-х рр. XX ст.	4	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 23. Вплив розпаду СРСР на міжнародні відносини кінця XX століття. Місце пострадянських республік у міжнародних відносинах кінця XX.	Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні епохи блокового протистояння.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Остаточне врегулювання німецької проблеми і кінець ялтинсько-потсдамської системи.	3	№1-21, Додаткова №1-22
	Міжнародні відносини на пострадянському просторі.	2	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 24. Особливості реалізації зовнішньої політики провідними державами світу у 90-х роках XX століття.	Особливості нової системи міжнародних відносин.	4	№1-21, Додаткова №1-22
	Загальне бачення нових обрисів системи міжнародної та європейської безпеки на рубежі 80—90-х років.	5	№1-21, Додаткова №1-22
Тема 25. Специфіка розвитку європейських інтеграційних процесів у 90-х роках XX століття.	Трансформація ЄС.	5	№1-21, Додаткова №1-22
	Питання військово-політичного співробітництва в Західній Європі.	5	№1-21, Додаткова №1-22
Усього		86	

5. Схема формування оцінки

5.1 Шкала відповідності оцінок:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
		64-74
		60-63
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

1 семестр

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Виступи на семінарських заняттях	впродовж семестру	32 (8 семінарів *4 балів)
Бліц-опитування	впродовж семестру	10
Підсумкова контрольна робота	15 тиждень	18
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 60 б.		

Підсумкове оцінювання:

1 семестр

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Екзамен	18 – 20 тиждень (за розкладом сесії)	40

2 семестр

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Виступи на семінарських заняттях	впродовж семестру	24 (8 семінарів *3 балів)
Бліц-опитування	впродовж семестру	10
Контрольно-модульна робота	35 тиждень	16
Підсумкова контрольна робота	38 тиждень	10
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 60 б.		

Підсумкове оцінювання:

2 семестр

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
Екзамен	41 – 43 тиждень (за розкладом сесії)	40

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
Форма 1. Виступи на семінарських заняттях	
Бали	Критерій
При оцінюванні участі студента/ки у семінарському занятті враховується: – відповідність змісту виступу здобувача питанням, що виносяться на семінарське заняття; – структура виступу (вступ, виклад основного матеріалу, висновки); – ґрунтовність відповіді на запитання аудиторії/викладача; – участь у дискусії та навички ведення дискусії; – уміння використовувати у відповіді/дискусії раніше здобуті знання у рамках освітньої програми; – посилання на першоджерела; – активність здобувача на занятті.	
0	відсутність здобувача на семінарському занятті; здобувач не приймає участі у семінарському занятті
2	підготовка доповіді та виступ на семінарському занятті
1	відповіді на поставлені запитання у контексті доповіді
2	участь у дискусії
Форма 2. Бліц-опитування	
Бали	Критерій
0	здобувач не надав відповіді на запитання; відповів не вірно
1	здобувач надав чітку, вірну відповідь
Форма 3. Контрольно-модульна робота	
Бали	Критерій
0	не володіє навчальним матеріалом; не розуміє змісту питання; не в змозі викласти матеріал логічно та послідовно.
1-2	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; не в змозі викласти зміст більшої частини теоретичного питання.
3	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; викладає основний зміст матеріалу без всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; допускаються окремі неточності та помилки.
4	достатньо повно володіє навчальним матеріалом; логічно, змістовно, обґрунтовано його викладає; при викладанні питань не вистачає достатньої аргументації; можливі окремі неточності та незначні помилки.
5	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; логічно, змістовно викладає матеріал з достатньою аргументацією.
Форма 4. Підсумкова контрольна робота	
Бали	Критерій

0	не володіє навчальним матеріалом; не розуміє змісту питання; не в змозі викласти матеріал логічно та послідовно.
1-2	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; не в змозі викласти зміст більшої частини теоретичного питання.
3	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; викладає основний зміст матеріалу без всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; допускаються окремі неточності та помилки.
4	достатньо повно володіє навчальним матеріалом; логічно, змістовно, обґрунтовано його викладає; при викладанні питань не вистачає достатньої аргументації; можливі окремі неточності та незначні помилки.
5	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; логічно, змістовно викладає матеріал з достатньою аргументацією.

5.Екзамен

Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння теоретичного та практичного матеріалу з окремої дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід і передбачає обов'язкову присутність здобувача вищої освіти.

Складання семестрових екзаменів здійснюють згідно з робочим навчальним планом спеціальності (напрямку підготовки) під час проведення екзаменаційних сесій згідно з розкладом, де визначають дату, час, аудиторію та екзаменатора.

Передбачає обов'язкову присутність здобувача вищої освіти.

Екзамен проводиться як форма семестрового контролю в 1 та 2 семестрах. Структура екзамену в обох семестрах ідентична.

Структурно складається з:

Вид завдань	Кількість завдань	Максимальна кількість балів
Теоретичні питання	2	2*5=10
Тестові завдання з одним правильним варіантом відповіді	15	15*2=30
Усього		40

Критерії оцінювання теоретичних питань

Бали	Критерії
0	не володіє навчальним матеріалом; не розуміє змісту питання; не в змозі викласти матеріал логічно та послідовно.
1-2	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; не в змозі викласти зміст більшої частини теоретичного питання.
3	володіє частковими знаннями навчального матеріалу; викладає основний зміст матеріалу без всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; допускаються окремі неточності та помилки.
4	достатньо повно володіє навчальним матеріалом; логічно, змістовно, обґрунтовано його викладає; при викладанні питань не вистачає достатньої аргументації; можливі окремі неточності та незначні помилки.
5	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; логічно, змістовно викладає матеріал з достатньою аргументацією.
Мінімальна оцінка 0 балів; Максимальна оцінка 5 балів	

* (за кожною формою оцінювання, зазначеною у п. 5.2)

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання:

За характером викладення навчального матеріалу:

- словесні;
- наочні;
- практичні.

За організаційним характером навчання:

- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

За логікою сприймання та засвоєння інформації:

- індуктивно-дедуктивні;
- дослідницькі;
- проблемні тощо.

Інтерактивні методи навчання («мозковий штурм»; кластери / таблиці; круглий стіл / дискусії; метод групової роботи / метод проєктів) та активні методи навчання (презентації; кейс-технології / кейс-метод; проблемні лекції; дидактичні ігри).

Інструменти та обладнання: Опанування навчальної дисципліни потребує використання мультимедійного обладнання(проектора, ноутбука)

Програмне забезпечення: ліцензія у складі пакету MicrosoftOffice 365 A1 Plusforfaculty

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Балануца О.О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т.К., 2022. 148 с. <https://kuwait.mfa.gov.ua/storage/app/sites/46/balanutsa-o-rodzinki-diplomatii.pdf>
2. Булик М.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика Китаю в історичній ретроспективі: навч. посібник / М.В. Булик, Н.В. Гаврилова; МОН, МДУ, Київ: Ліра-К, 2021. 232 с.
3. Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс: монографія / за ред. В. А. Кротюка. Харків: ФОП Федорко М. Ю., 2021. 558 с.
4. Глобальний інформаційний простір як чинник розвитку міжнародних відносин: колективна монографія / за заг. ред. І.В. Іщенка. Ніжин: Лисенко М. М., 2023. 320 с.
5. Дипломатія: навч. посібник / Корольчук Л.В., Баула О.В. та ін. Луцьк: ПП «Волинська друкарня», 2024, 340 с. <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2024-08/посібник%20макет%20Дипломатія%20%281%29.pdf>
6. Дронов В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика: навч.-метод. посіб. НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2022. 131 с. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d068b6f9-aef2-4d77-ad88-28079dcb345b/content>
7. Історія дипломатії: навчально-методичний посібник / за ред. О. В. Бігняка. Одеса: Гельветика, 2021. 116 с. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fadc6afd-64bc-4d29-ab76-c0004f31496f/content>

8. Історія міжнародних відносин: підруч. / І. В. Алексєєнко, А. Х. Маргулов, І. А. Єремєєва, М. В. Несправа. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.
9. Коппель О., Пархомчук О. Мегатренди глобального розвитку. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2022. Вип. 56 (22), С. 10–15. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2022/2-56/10-15>
10. Кулеба Д. Українська дипломатія за 30 років незалежності України. *Україна дипломатична: науковий щорічник*. 2021. Вип. XXII. С.7-12. https://ud.gdip.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/diplomatic_ukraine_2021_compressed.pdf
11. Кривонос П. Творимо літопис української дипломатії (до 25-річчя наукового щорічника «Україна дипломатична») *Україна дипломатична: науковий щорічник*. 2024. Вип. XXV. С. 21-38. https://ud.gdip.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/3_2024.pdf
12. Меженська О.В., Вовк С.О., Новоскольцева Л.О. Українська дипломатія: від незалежності до сучасних викликів. *Вісник МДУ. Серія: Історія. Політологія*, 2024. № 39. С. 96-119. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-2830-2024-15-39-96-119>
13. Acharya A. After Liberal Hegemony: The Advent of a Multiplex World Order. *International Security*, 2022, vol. 47, no. 2, pp. 7–38. DOI: [10.1162/isec_a_00445](https://doi.org/10.1162/isec_a_00445).
14. Baylis J. The End of the Liberal International Order? Reassessing the Crisis of Liberal Hegemony. *International Affairs*, 2023, vol. 99, no. 1, pp. 45–62. DOI: [10.1093/ia/iac245](https://doi.org/10.1093/ia/iac245).
15. Beverly J. Decolonizing International Relations Theory: Beyond the Periphery. Cambridge: Cambridge University Press, 2023. 284 p.
16. Carlsnaes W., Risse T., Simmons B. A. (eds.). *Handbook of International Relations* (3rd ed.). London: SAGE Publications, 2023. 912 p.
17. Hopf T. Constructivism All the Way Through: Revisiting Agency and Structure in IR. *International Theory*, 2022, vol. 14, no. 2, pp. 235–254. DOI: [10.1017/S175297192200008X](https://doi.org/10.1017/S175297192200008X).
18. Iohanidis K. The Resurgence of Realism in International Relations. *Journal of Global Security Studies*, 2023, vol. 8, no. 2, ogad012. DOI: [10.1093/jogss/ogad012](https://doi.org/10.1093/jogss/ogad012).
19. Kaldor M. *New and Old Wars: Organized Violence in a Global Era* (4th ed.). Cambridge: Polity Press, 2023. 256 p.
20. Krause K., Williams M. C. *Critical Security Studies: An Introduction* (3rd ed.). London: Routledge, 2024. 296 p
21. Zhang L. The Rise of China and the Future of the International Order. *The Chinese Journal of International Politics*, 2024, vol. 17, no. 1, pp. 1–30. DOI: [10.1093/cjip/poad012](https://doi.org/10.1093/cjip/poad012).

Додаткова:

1. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. *Матеріали Всеукр. науково-практ. конф.* 17-18 листопада 2023 р., м. Дніпро / ред.кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головка, П.Г. Петров. Дніпро: ПрінтДім, 2023, 290 с. <https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/23.pdf>
2. Гриценко Г., Яцула Є.-П. Українсько-британські відносини в культурно-історичному контексті (2022–2023). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія, Спецвипуск*, 2024. С. 124-129. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.спец.11>
3. Киридон А., Троян С. Деконструкція стабільності: вплив російсько-української війни на формування нової системи міжнародних відносин. *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки: міжвід. зб. наук. пр.* Київ. 2024. Вип. 33. С.10-25. DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2024.33.010>
4. Негіна В., Висоцький О. Технологія периферії як інструмент зовнішньої політики Ізраїлю. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2021. Т. 13 (2). С. 95-107. (кат. Б)
5. Новий порядок денний для Європи та Європейського Союзу: причини – напрями – пріоритетні цілі: монографія /наук. ред. Я. Турчин. Львів–Ольштин: Видавництво Львівської політехніки, 2023. 316 с. <https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/pages/14947/vsenovepol.pdf>

6. Носенко С. Теоретико-методологічні аспекти дослідження безпекової дипломатії. *Україна дипломатична*. 2022. Вип. 23. С. 741-749. DOI: [10.37837/2707-7683-2022-24](https://doi.org/10.37837/2707-7683-2022-24)
7. Паніна І. Г. Дослідження миру: основні теоретичні перспективи. *Політичне життя*. 2022. № 1. С. 92-107. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.1.11>
8. Федорова Г. Роль дипломатії під час воєнного стану. *Грані: науково-теоретичний альманах* 2022. Том 25. № 5. С. 10-17. DOI: <https://doi.org/10.15421/172253>
9. Цирфа Ю., Белоусова Н. Роль дипломатичних служб у формуванні міжнародного іміджу: українська дипломатія до та після 2022 р. *Foreign Affairs*, 34(6), p.30-37. DOI: <https://doi.org/10.59214/ua.fa/6.2024.30>
10. Chiou I. The Return of the State: Sovereignty and Strategic Autonomy in the 21st Century. *European Journal of International Relations*, 2024, vol. 30, no. 1, pp. 22–47. DOI: [10.1177/13540661231203211](https://doi.org/10.1177/13540661231203211).
11. Duffield M. Post-Humanitarianism and the Crisis of Liberal Order. *Global Environmental Change*, 2022, vol. 75, 102563. DOI: [10.1016/j.gloenvcha.2022.102563](https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2022.102563).
12. Jabko N., Larkins C. Populism and International Order: The Challenge to Liberal Multilateralism. *International Studies Quarterly*, 2022, vol. 66, no. 4, sqac045. DOI: [10.1093/isq/sqac045](https://doi.org/10.1093/isq/sqac045).
13. McFarland A. The Digital Turn in International Relations: AI, Cybersecurity, and the Future of Power. *International Affairs*, 2024, vol. 100, no. 2, pp. 301–319. DOI: [10.1093/ia/iiaad258](https://doi.org/10.1093/ia/iiaad258).
14. Murrah L. Neorealism and the Ukraine War: Testing Structural Theory in the 21st Century. *Security Studies*, 2022, vol. 31, no. 4, pp. 589–615. DOI: [10.1080/09636412.2022.2132451](https://doi.org/10.1080/09636412.2022.2132451).
15. Nexon D. H., Henderson E. A. *Beyond Anarchy: Reimagining World Politics*. Princeton: Princeton University Press, 2022. 334 p.
16. Patomaki H. World Orders, Global Justice, and the Crises of Capitalism. *Globalizations*, 2023, vol. 20, no. 5, pp. 712–728. DOI: [10.1080/14747731.2022.2151234](https://doi.org/10.1080/14747731.2022.2151234).
17. Risse T. Governance in Areas of Limited Statehood: New Modes of International Cooperation. *Annual Review of Political Science*, 2024, vol. 27, pp. 115–132. DOI: [10.1146/annurev-polisci-041722-013253](https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-041722-013253).
18. Vysotskyi O. Y. The geography of public diplomacy of President of Ukraine Volodymyr Zelensky during the full-scale Russia-Ukraine war / O. Y. Vysotskyi, O. V. Prudnykova, M. V. Trynyak // *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. – 2023. – Вип. 32 (3). – Рр. 644–659. (Web of Sciences) <https://doi.org/10.15421/112357>
19. Vysotskyi O. Ukrainian anti-americanism during full-scale russian aggression through the lens of the President of Ukraine's public diplomacy: a deconstructive attempt. *Ideology and Politics*. 2024. Vol. 1 (26). P. 112-120. (Web of Sciences) <https://doi.org/10.36169/2227-6068.2024.02.00006>
20. Vysotskyi O., Pavlov D. Global solidarity as a strategic basis for confronting the aggressor: public diplomacy of the President of Ukraine in search of ways to unite the world in the context of a full-scale Russia-Ukraine war. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2024. № 1. С. 56-69. (кат. Б) <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2024-01-56-69>.
21. Vysotskyi O., Prudnykova O., Trynyak M. The geography of public diplomacy of President of Ukraine Volodymyr Zelensky during the full-scale Russia-Ukraine war. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*. 2023. Vol. 32 (3). P. 644-659. (Web of Sciences) <https://doi.org/10.15421/112357>.
22. Walker R. B. J. *After the Inside/Outside: Reorienting International Relations*. London: Rowman & Littlefield International, 2023. 248 p.

8. Інформаційні ресурси:

1. Інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України – <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України – <https://mon.gov.ua/ua>

3. Державна служба статистики України – <https://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Веб-сайт Міністерства закордонних справ України – <https://mfa.gov.ua/>
5. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень <https://niss.gov.ua/>
6. Сайт ООН – <https://www.un.org/en>
7. Сайт РНБО України – <https://www.rnbo.gov.ua/>
8. Сайт ЮНЕСКО – <https://www.unesco.org/en>
9. Сайт ЄС – https://european-union.europa.eu/contact-eu_uk
10. Сайт Бібліотеки Конгресу США – <https://www.loc.gov/collections/country-studies/?fa=online-format.pdf&sp=2>
11. Офіційний сайт Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара – <https://www.dnu.dp.ua/>
12. Цифровий репозиторій ДНУ імені Олеся Гончара – <https://repository.dnu.dp.ua/>
13. Офіційний сайт наукової бібліотеки ДНУ – <http://library.dsu.dp.ua/>
14. Офіційний сайт Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки – <http://www.libr.dp.ua/>
15. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
16. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва – <https://dif.org.ua/>
17. Електронний журнал «E-International Relations» – <https://www.e-ir.info/category/articles/>
18. Електронна енциклопедія «Британіка» – <https://www.britannica.com/search?query=Multilateraly+Diplomasy>
19. Сайт Офісу Ради Європи в Україні – <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/future-diplomats-explored-the-activities-and-opportunities-of-the-council-of-europe-at-the-youth-diplomatic-forum>